

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОГО ГОЛЬФУ

Ірина Павлюк

Національний університет харчових технологій

Анотація

В статті розглянута історія розвитку гольфа. Проаналізовані особливості його функціонування і фактори, що впливають на його розвиток. Обґрунтовано процес формування системи професійного гольфа і визначено основні перспективи його розвитку. Проведено комплексний аналіз, який дозволив встановити динаміку розвитку гольфа, а також визначити зовнішні і внутрішні фактори, що суттєво впливають на його розвиток.

Ключеві слова: професійний гольф, професійні гравці, змагання, Професійна асоціація гольфа.

Annotation

History of development of golf is considered in the article. The features of his functioning and factors are analysed influencing on his development. The process of forming of the system of professional golf is grounded and the basic prospects of his development are certain. A complex analysis is conducted which allowed to set the dynamics of development of golf, and also to define external and internal factors substantially influencing on his development.

Key words: professional golf, professional players, competition, Professional Golf Association.

Постановка проблеми. В наші дні професійний спорт – це передусім бізнес, навколо якого зосереджені величезні фінансові ресурси. Одним із видів спорту, що активно розвивається у світі та має підтримку бізнес-спільноти, є професійний і аматорський гольф. На сьогоднішній день гольф вийшов за рамки вузького уявлення про спортивну діяльність і становить потужну індустрію з виробництва спортивного видувища. Дослідження професійного гольфу в історичному аспекті становить особливий інтерес для наукових досліджень, що зумовлено: популярністю і дорожнечиною виду спорту, який має розгалужену та розвинену інфраструктуру, стабільну фінансову базу, комерційну привабливість з боку спонсорів та засобів масової інформації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз спеціальної літератури свідчить про значущість проблем модифікації сучасного спорту. Дослідження професійного спорту проводили ряд закордонних і вітчизняних авторів, які обґрунтували його значимість як соціального явища, визначили його функції, мету та завдання, а також тенденції розвитку, систему організації та управління, умови функціонування. Дані досліджень ґрунтувалися на вивченні олімпійських видів спорту та професійних ігрових

видів спорту (бейсболу, футболу, хокею, тенісу) [1,2,4,5]. У галузі професійного гольфу дослідження не були комплексними, а стосувалися окремих історичних фактів його розвитку і не відображали цілісної картини стану розвитку сучасного гольфу.

Мета дослідження – проаналізувати історичні передумови становлення професійного гольфу, а також особливості та напрями його розвитку.

Результати досліджень та їх обговорення. На сьогоднішній день гольф – один з найпопулярніших видів спорту й відпочинку у світі [3,5]. В ході досліджень історії розвитку гольфу виявлено переважний вплив на формування організаційної системи виду спорту, – як внутрішніх так і зовнішніх факторів, а саме: економічні, загально світові явища, зацікавленість вищих прошарків суспільства, діяльність міжнародних організацій гольфістів професіоналів та жіночої асоціації гольфісток професіоналів і різних гольф-клубів.

Гольф один з найдавніших і найдорожчих видів спорту. Це дуже стара гра, точне походження якої невідоме. Однак дослідження історії гольфу виявили, що громадяни Риму за часів Цезаря грали в гру під назвою “паганика”. Як спорядження – учасники використовували дерев’яні палиці і м’які м’ячики, зроблені з

шерсть або пір'я. За допомогою палиці гравцям потрібно було загнати м'ячик у заглиблення в землі (лунка), а переможцем ставав той, хто успішно проходив всі "лунки" першим. Таким чином, саме за часів Стародавнього Риму були закладені перші основи розвитку гольфу як виду спорту. Подальший розвиток гольфу спостерігається в Ірландії, де він має назву "camanachd". В історичних джерелах присутня інформація про те, що ця гра, не зважаючи на примітивізм, володіла строгою системою регламентацій і правил, тобто могла претендувати на серйозне заняття, проте до сьогодення ці правила не збереглися [5].

Пізніше, у 13 столітті британці почали грати в "cambusa", – використовуючи дерев'яні палиці і каміння, яке потрібно було загнати в ряд послідовно розміщених лунок. Переможець визначався за швидкістю проходжень дистанції і числом влучних попадань. В той же час в подібні ігри грають в Німеччині (chole), Франції (soule) Данії, Бельгії і Голландії проте правила лишаються сталими – гравець повинен за декілька ударів дійти до лунки і забити м'ячик фінальним "паттом". Дистанція від старту до цілі могла становити від кількох метрів до декількох кілометрів.

Достовірно відомо, що гольф, в теперішньому вигляді вперше з'явився в Шотландії в середині 15-го століття. Шотландці грали в ранню форму гольфу – ключкою б'єш по м'ячу, тим самим пересуваючи м'яч від початкової точки до кінцевої найменшою кількістю ударів.

Згадка про гольф належить також часам короля Шотландії Джеймса II, який в 1457 році видав указ, який забороняв гольф і футбол, стверджуючи, що ці ігри відволікали лучників від тренувань. В 1848 р. гравці в гольф почали використовували гутаперчевий м'яч (тверда, еластична субстанція). Гутаперчевий м'яч

потім замінила прогумувата-порожниста куля, винайдена американським гравцем в гольф Кобурном Хаскелем в 1898.

Попри те що гольф входив до програми літніх олімпійських ігор 1900 та 1904 років, гольф розвивався як комерційний вид спорту, потужна бізнес-індустрія. Таким чином, для захисту своїх інтересів та об'єднання професійних гравців у гольф в 1901 році була створена перша в світі асоціація гольфу, яка знаходилась у Великобританії. Робота асоціації була спрямована на поліпшення якості турнірів, розробки єдиних правил гри, збільшення кількості гравців в гольф.

Пізніше, в 1916 році була створена Професійна гольф-асоціація Америки (PGA (ПГА), яка зайняла лідируючі позиції в сфері гольфу. На сьогоднішній день ПГА є однією з найбільших в світі спортивних організацій, членами якої є понад 27000 професійних гравців (чоловіків та жінок). І в 1951 р. Асоціація Гольфу Сполучених Штатів та об'єднаного Королівства Великобританії створили єдині правила і стандарти для гольфу.

Основною тенденцією розвитку сучасного гольфу є ріст його популярності та суттєве зростання географії поширення. Так, до 90-х років найбільшого свого розвитку гольф досяг у США, Великій Британії, Німеччині, Австралії, Іспанії, Франції. Однак, починаючи з 1996 року, створюється Міжнародна Федерація PGA Тур, яка об'єднує провідні тури світу для обговорення загальних і глобальних питань у професійному гольфі. Організаторами-засновниками стали США (US PGA Tour), Європейський професійний Тур (PGA European Tour), гольф Тур Японії (Japan Golf Tour), професійний гольф Тур Австралії (PGA Tour Australia) та Південної Африки (South Africa Tour) на основі Світового Туру. Пізніше, в 1999 році до них приєднався Азійський Тур

(Asia Golf Tour), а роком пізніше – Канадський Тур (Canada Golf Tour) став асоційованим членом. Другим асоційованим членом федерації став тур Південної та Центральної Америки Тур-де-Лас-Америкас в 2007 році.

В наш час в гольф грають на спеціальних полях, з 18 або 9 лунками. Великі турніри тривають чотири дні, а загальна кількість лунок, які треба пройти, дорівнює 72. Найвизначнішими змаганнями в професійному гольфі є: Мастерз, Відкритий чемпіонат Сполучених Штатів, Відкритий чемпіонат Британії, чемпіонат американського професійного туру. Великий престиж мають командні змагання: Кубок Райдера (змагаються гравці Європи й Сполучених Штатів) і Кубок Президента (США проти збірної світу). Також існує понад двадцять професійних гольф-турів, організатором яких є Професійна асоціація гольфу або незалежна організація туру, яка відповідає за організацію змагань, пошук спонсорів, а також регулювання туру. Для більшості великих турів основною ціллю є комерція – отримання максимальних доходів зі своїх членів при мінімумі затрат, однак при максимізації грошового призу. Таким чином, різниця в призовому фонді, який пропонують різні гольф-тури (в 2011 р PGA Tour – перший рівень туру в США, мав призовий фонд (8 млн.дол), а тур NGA Tour Golf Pro (1 млн. дол).

Важливим показником глобалізації гольфу можна вважати повернення його до програми Ігор Олімпіад (2016 року), що дасть змогу брати участі в змаганнях більшості провідних гравців.

Висновок. Аналіз динаміки розвитку гольфу, починаючи зі Стародавніх часів і закінчуючи сучасністю, дозволяє стверджувати, що основними факторами його розвитку є: зацікавленість суспільства особливості функціонування на різних етапах – від-

сутність спортивного напряму (вид дозвілля), професіоналізація, яка передбачає як критерій соціального стану так і отримання матеріальної винагороди. На сучасному етапі гольф відноситься до елітного виду спорту, дозвілля; гольф набуває спортивний напрямок, формується система змагань, організаційні основи на міжнародному та національних рівнях, що зумовлює географію поширення гольфу; відбувається розвиток аматорського гольфу (включення до програми Ігор Олімпіад 2016 р).

ЛІТЕРАТУРА

1. Гуськов С.И. Организационные и социально-экономические основы развития профессионального спорта в США : Дис. ... д-ра. пед. наук: 13.00.04. – М., 1992. – 510 с.
2. Линець М.М. Специфіка бізнесу в ігрових видах професійного спорту // Сучасні проблеми розвитку теорії та методики спорту рухливих ігор: Тези II Всеукраїн. наук.-практич. конф. – Львів, 1997. – С.11–12.
3. Павлюк И.С. Организационные основы развития игровых видов спорта в Украине (на примере гандбола) дис. ... канд. наук по физ. воспитанию и спорту: 24.00.01/ НУФВСУ. - Киев, 2008. – 181 с
4. Платонов В.Н. Професіоналізація олімпійського спорту // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2005. – №1. – С.3-8.
5. Профессиональный спорт: [Учебник для студентов высших учебных заведений физ. воспитания и спорта] / Под общей ред. С.И. Гуськова, В.Н. Платонова. – К.: Олимпийская литература, 2000. – 392 с.

